

Mijn Stad Klimaatbestendig heeft een streepje voor

‘Succesvolle kennisuitwisseling noodzaak voor brede opgave klimaatadaptatie’

Vijf bedrijven vormen samen de organisatie Mijn Stad Klimaatbestendig. Hun doel is gebruikmaken van elkaars kennis. Samen projecten binnenhalen hoeft niet zo nodig. Al kan de samenwerking een kolfje zijn naar de hand van de opdrachtgever, zo blijkt in Groningen.

Auteur: Bart Mullink

Een programma om op het Groningse bedrijventerrein Euvelgunne de regenafvoer volledig af te koppelen van het riool, vergt zeer uiteenlopende maatregelen. Zo wordt de meerwaarde zichtbaar van de samenwerking van vijf bedrijven met verschillende specialiteiten, verklaart Johan Bel van Mijn Waterfabriek, een van de oprichters van Mijn Stad Klimaatbestendig. De andere vier bedrijven in dat samenwerkingsverband zijn Donker Groep, Van Gelder, Tauw en Wavin. ‘De kracht schuilt erin dat we elkaar aanvullen. Eén weet alles van projectmanagement, anderen van watertechniek, groen of infra.’

Het initiatief voor het regenwaterproject op Euvelgunne komt van de gemeente Groningen. Die heeft het op touw gezet, samen met onder meer twee betrokken waterschappen en de bedrijven die op het terrein zijn gevestigd.

Het plan is om een eind te maken aan de veelvuldige overbelasting van de riolering, telkens als het hard regent. Deze leidt tot veel wateroverlast op het terrein zelf en vervuiling van het oppervlaktewater als gevolg van riooloverstort, zelfs tot in het stadscentrum.

Opdrachtgever

Op Euvelgunne valt de regen zowel op openbare als op private terreinen. Beide worden daarom aangepakt. Bedrijven treden voor hun locatie op als opdrachtgever, met praktische en financiële steun van de gemeente. Die ziet het geheel als veel meer dan een oplossing voor Euvelgunne alleen. Het kan ook een voorbeeld zijn voor andere gebieden.

De verschillende onderdelen vormen samen een etalage van mogelijkheden. Het project

4 min. leestijd

zal laten zien hoe diverse maatregelen samen kunnen bijdragen aan zowel de wateropgave als aan andere oplossingen. Vaak worden meerdere vliegen in één klap geslagen. Zo speelt de beplanting een rol in het waterbeheer, de biodiversiteit, het verfraaien van de omgeving en de realisatie van schaduw en beschutting met het oog op een aangenaam verblijfsklimaat.

Wadi

De acht bedrijven in de eerste en tweede fase van het project zijn inmiddels onderhanden genomen. Johan Bel vindt het aansprekende voorbeelden van oplossingen die te danken zijn aan een vruchtbare samenwerking door alle betrokkenen, van de groene daken tot de – naar verluidt – eerste jeneverfabriek (Hooghoudt) die drank stookt met zelf opgevangen regenwater. Salomons Metalen liet de regenpijpen van het dak van zijn grote bedrijfshal afkoppelen en uitstromen in een nieuw aangelegde wadi. Mijn Waterfabriek werkte in dit deelproject samen met Donker Groep, die verantwoordelijk was voor alle groengerelateerde maatregelen, plus de aanleg van de wadi zelf. Het bedrijf zorgde bijvoorbeeld voor een gevarieerde bloemenmix plus een bijenhotel, om meteen de biodiversiteit zo goed mogelijk

te dienen.

Voor de volgende fases van Euvelgunne draagt Mijn Waterfabriek zijn huidige taak als 'afkoppelcoach' over aan Tauw. 'Als ingenieursbureau is dat een meer logische partij. Wij waren hier alleen ingerold door onze expertise op het gebied van regenwatermanagement.'

Open samenwerkingsverband

Anton van Essen vertegenwoordigt Tauw in het samenwerkingsverband Mijn Stad Klimaatbestendig. Voor dit ingenieursbureau, dat primair gericht is op advisering en ontwerp, ziet hij aannemers en producenten in het netwerk als welkome vertolkers van de uitvoeringspraktijk. 'Bij klimaatkwesies bekijken wij de vraagstukken vanuit de adviesrol. We richten ons dan bijvoorbeeld op waterstanden, grondsoorten of hittestress, waarover je tegenwoordig veel hoort. Vaak is groen een deel van de oplossing. Donker Groep weet veel beter dan wij hoe je aan dat groen invulling kunt geven: hoeveel groen, wat voor groen, welke soorten et cetera. Voor Van Gelder geldt hetzelfde ten aanzien van de uitvoering van infra-werken. Om die reden werken we trouwens al veel langer met Van Gelder samen.' Zeker als

KLIMAATADAPTATIE

het gaat om wateropgaven, wordt de inbreng van een bedrijf als Wavin in de toekomst steeds belangrijker, vindt Van Essen. 'Wavin heeft allerlei oplossingen bedacht voor het afkoppelen van regenwater in projecten in combinatie met groen. Donker Groep kan dan zorgen voor de geschikte bomen en Van Gelder kan het terreinwerk uitvoeren.'

Een dergelijke projectsamenwerking is een theoretische mogelijkheid, merkt Bel op over het geschetste voorbeeld. 'Wij zijn een open samenwerkingsverband en geen juridische entiteit die zelfstandig opdrachten aanneemt. Ook zoeken we elkaar niet per se op. Wie er meedoet in een bepaald project, hangt af van de opdrachtgever. Soms zal dat een van ons zijn, soms twee, soms meer. We weten elkaar namelijk gemakkelijk te vinden. Maar daarnaast heeft iedereen zijn eigen netwerk. Alle deelnemende bedrijven werken eveneens met allerlei andere marktpartijen samen.'

Projecten

Van Essen zegt ook dat het geen doelbewust streven is om zoveel mogelijk projecten met elkaar te doen. 'Het is ons te doen om de uitwisseling van kennis en ervaring en om op de hoogte te blijven van nieuwe ontwikkelingen op de verschillende vakgebieden. Dat kunnen we dan allemaal meenemen in onze toekomstige projecten.'

Gerhard Weitkamp van Van Gelder ziet vooral veel waarde in 'het elkaar op de hoogte houden van wat er speelt op allerlei gebieden' door de opmars van integrale contracten. 'Het levert het je als bedrijf vooral indirect iets op. Een infra-opdracht was in het verleden straatwerk, dat je volgens opdracht moest uitvoeren. Nu krijg je er veelal een compleet pakket aan taken bij. Je wordt geacht zorg te dragen voor de groenvoorziening, de biodiversiteit, het voorkomen van hittestress en het watermanagement, alles bovendien zo dat het ook over 30 jaar nog goed voldoet. Intussen zijn ook CO₂- en stikstofreductie onderdeel van uitvragen. Hoe je aan al die doelen kunt bijdragen, telt mee bij de gunning.'

Concurrenten

De samenwerking krijgt vorm in het overleg van vijf afgevaardigden van de evenzovele bedrijven. 'We komen ongeveer elke twee maanden bij elkaar', schetst Weitkamp. Hij vindt het geen bezwaar als de deelnemers

'We zijn een open samenwerkingsverband, geen juridische entiteit die opdrachten aanneemt'

Anton van Essen

Johan Bel

Plaatsing van regenwatertanks op het Groningse bedrijventerrein Euvelgunne

Sijbrand Noome is projectmanager bij Donker Groep, het bedrijf dat tekent voor het ontwerp en de aanleg van deze groen-blauwe oplossingen: 'Op Euvelgunne zijn inmiddels zes bedrijven bij deze aanpak betrokken. Wij zijn begonnen bij Salomon's Metalen, een bedrijf met een enorm dakoppervlakte. Dit grote dak vangt bij regen veel hemelwater op, wat resulteert in veel water in het riool. Daarom heeft Salomon's zonnepanelen geplaatst en voeren zij het hemelwater van het dak af naar een systeem van grote wadi's naast het gebouw. Deze wadi's stromen bij regenval vol, en geven het water daarna langzaam af aan de bodem. Bovendien zorgen ze met hun begroeiing van kruiden en bloemen voor een mooie biodiversiteit op het industrieterrein.'

elkaars kennis gebruiken in projecten die ze niet met elkaar, maar samen met andere bedrijven uitvoeren. Ook al betreft het wellicht een branchegenoot annex concurrent van een partner in het samenwerkingsverband Mijn Stad Klimaatbestendig. 'Dat is geen probleem. Er lopen allerlei netwerken door elkaar heen. We hebben vanaf het begin gezegd: samenwerken in projecten moet geen doel zijn. Anders zou je je gedwongen kunnen voelen om keuzes te maken waar je niet helemaal achter staat. Dus het gaat net hoe het uitkomt.'

'In het verleden legde je een straat aan; nu krijg je daar een heel pakket taken bij'

Het genoemde 'open samenwerkingsverband' staat volgens Bel open voor meer bedrijven. 'Na wat we tot nu hebben gedaan, ben ik ervan overtuigd dat er nog veel meer op stapel staat. Andere bedrijven kunnen aanhaken. Daarvoor staan we open, als ze een bijdrage kunnen leveren en met iedereen willen samenwerken.'

Spontaan

Mijn Stad Klimaatbestendig begon een kleine twee jaar geleden. Bel: 'Dit ging min of meer spontaan, naar aanleiding van al langer bestaande plezierige samenwerkingen waarmee we opdrachtgevers wisten te ontzorgen. We bedachten dat een gezamenlijke presentatie aan de markt waardevol zou zijn bij klimaatopgaven, omdat klimaatadaptatie een enorm breed vakgebied is. Bij de invulling van projecten heb je het over water en groen, over particulier en openbaar terrein, over ontwerp-vraagstukken en onderzoeksvraagstukken, over de uitvoering en over het onderhoud. Het is een uitdaging om daarvan een mooi geheel te maken.'

Groningen ziet dat de kennisintegratie op Euvelgunne zijn vruchten afwerpt. 'Dat gebeurt

op het meest basale niveau, luidt de toelichting van gemeentewoordvoerder Peter Steinfort, 'doordat bedrijven zien wat mogelijk is. Hierdoor wordt de drempel om zelf aan de slag te gaan lager.'

Gemeente

De Groningse bedrijven die de projecten in eigen opdracht laten uitvoeren, blijken op hun beurt de gemeente te ontzorgen. 'Want ze treffen op hun eigen terrein maatregelen waardoor ingrepen in de openbare ruimte niet meer of nog maar beperkt nodig zijn.'

De Groningers zien ook dat deelname aan een samenwerking zoals Mijn Stad Klimaatbestendig een rol zou kunnen spelen bij toekomstige aanbestedingen. 'Door de samenwerking zijn de lijnen kort en weten mensen elkaar gemakkelijker te vinden', klinkt het tevreden bij de gemeente.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!